

RedList
RödLista

ICOM

AKUT

RÖD LISTA ÖVER
KULTURFÖREMÅL
FRÅN JEMEN SOM ÄR
I FARA

ICOM international
council
of museums

Jemens kulturarv skyddas av nationella och internationella lagar

Jemens kulturarv skyddas av nationell lagstiftning. Artikel 29 i kapitel 6 i lagen om fornminnen nr 21/1994 förbjuder handel eller fritt bortskaflande av flyttbara arkeologiska föremål. Enligt artikel 33 och 34 i samma avsnitt är det förbjudet att exportera flyttbara arkeologiska föremål – om inte ett tillfälligt tillstånd ges av myndigheterna. Myndigheterna i Jemen kommer att begära hämtning och repatriering av olagligt exporterade föremål.

Jemen har också ratificerat Haagkonventionen 1954 för skydd av kulturell egendom i händelse av väpnad konflikt samt FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.

Lagen om fornminnen nr 21/1994 Modifierad av Lag nr 8/1997

Kapitel sex, artikel 29

Det är **förbjudet** att bedriva **handel** med **flyttbara arkeologiska föremål** eller att **fritt avyttra nationella kulturarvsföremål** – oavsett om de är registrerade av organisationen eller inte – eller att **överföra deras egendom** i strid med denna lag.

Kapitel sex, artikel 33

Det är **förbjudet** att **exportera arkeologiska föremål**, och ändå är det tillåtet att – genom beslut av organisationens ordförande – tillåta exporten av arkeologiska eller kulturella materialprover eller materialprover av naturföremål i syfte att kunna studera dessa och – genom ministerns beslut – exportera arkeologiskt och kulturellt material i syfte att bevara och restaurera dem, eller att låna ut dem tillfälligt [...].

Anmärkning: engelsk översättning av lagen nr 8/1997 tagen från "UNESCO Database of National Cultural Heritage Laws".

För en fullständig förteckning över Jemens nationella lagstiftning kring kulturarvsskydd samt listan över konventioner som har ratificerats av Jemen, besök webbplatsen International Observatory on Illicit Traffic in Cultural Goods eller skanna QR-koden.

<http://obs-traffic.museum/national-data/yemen>

RÖD LISTA

ÖVER KULTURFÖREMÅL FRÅN JEMEN SOM ÄR I FARA

Varför en Röd lista för Jemen?

Väpnad konflikt i Jemen har medfört instabilitet i landet och orsakat skador på och förstörelse av dess kulturarv. Många platser och museer har påverkats av striderna och arkeologiska föremål har rapporterats stulna eller olagligt utgrävda. Jemens kulturarv skyddas av nationell lagstiftning och internationella överenskommelser, trots detta äventyrar konflikten landets kulturföremål som nu riskerar att smugglas olagligt.

Tack vare stödet från utrikesdepartementet i Amerikas förenta stater och experters vetenskapliga bidrag publicerar ICOM en *Akut röd lista över kulturföremål från Jemen som är i fara* för att ge brottsbekämpande personal och professionella inom kulturarvet ett praktiskt verktyg för att identifiera de mest utsatta kulturföremålen i Jemen, med syfte att bevara dem för kommande generationer.

Att skydda kulturarvet

Museer, auktionshus, konsthandlare och samlare uppmanas att inte förvärva föremål som liknar dem som presenteras i Listan utan att noggrant och grundligt ha undersökt deras ursprung och all relevant juridisk dokumentation. Alla artefakter som skulle kunna ha sitt ursprung i Jemen bör genomgå detaljerade gransknings- och försiktighetsåtgärder innan någon transaktion genomförs.

Vi vill påminna alla om att ICOM inte tillhandahåller intyg rörande ursprung eller autenticitet. Endast nationella statliga myndigheter har rätt att utfärda dokument som rör export och import av kulturföremål.

Om du misstänker att ett kulturföremål från Jemen har stulits, plundrats eller illegalt exporterats, vänligen kontakta:

International Council of Museums (ICOM)
22, rue de Palestro - 75002 Paris - Frankrike
Tel.: +33 1 47 34 05 00 - Fax: +33 1 43 06 78 62
E-post: illicit-traffic@icom.museum

VIKTIGT

En Röd lista är INTE en lista över faktiskt stulna föremål.

De kulturföremål som avbildas är inventerade föremål i samlingar på erkända institutioner. De tjänar till att illustrera de föremålskategorier som är mest utsatta för olaglig handel.

ICOM vill tacka alla institutioner och personer som har bidragit med fotografierna i denna Röda lista.

Skrift

Forntida alfabet, arabisk eller hebreisk skrift på sten- eller metallplattor; på trästickor; på papper eller pergament, med kalligrafi eller illuminationer.

1. Plakett av kopparlegering, Jemen (Amran), 1:a årh. f.v.t.-2:a årh. e.v.t. (troligen), 31,8 x 17,8 x 2 cm. © Trustees of the British Museum

2. Kalkstensblock, Sydarabien, 1:a årh. e.v.t., 30,5 x 26,5 x 11,5 cm. © Musée du Louvre, dist. Grand Palais/Thierry Ollivier

3. Trästicka, Jemen, 3:e-5:e årh. e.v.t., 23,7 x Ø 2,6 cm. © The National Museum, Sanaa

4. Hebreiskt manuskript, Jemen (Sanaa), 1300-1400-tal, 27,5 x 20,9 cm. © Bibliothèque nationale de France (BnF)

5. Illuminerat arabiskt manuskript, Jemen, 27 x 16 cm. © Dar al-Mahtutat, Sanaa

Skulpterade föremål

Stelar: Gravstelar huggna i sten.

6. Kalkstensstele, Jemen (Hadhramaut), sent 2000-/tidigt 1000-tal f.v.t., 80 x 34 x 13 cm. © Al-Mukalla Museum. Foto: Philippe Maillard/akg-images

7. Byst av kalkitisk travertin, Jemen, 3:e årh. f.v.t.-1:a årh. e.v.t., 21,4 x 16,2 x 12,4 cm. © Freer and Sackler, The Smithsonian Institution

8. Miniaturstele av kalkitisk alabaster, Jemen, 13,7 x 6,6 x 2,8 cm. © Trustees of the British Museum

9. Stele av kalkitisk alabaster, Jemen, 200-tal f.v.t.-200-tal e.v.t., 19 x 10,6 x 5,5 cm. © Trustees of the British Museum

10. Kalkstensfragment av gravstela, Sydarabien, 1:a-3:e årh. e.v.t., 31,5 x 33,5 x 8 cm. © RMN - Grand Palais (Musée du Louvre)/Franck Raux

11. Huvud av alabaster, stucc och bitumen, Jemen (Wadi Bayhan), 1:a årh. f.v.t.-ca 50-tal e.v.t., 30,2 x 18,2 x 17,3 cm. © Freer and Sackler, The Smithsonian Institution

12. Stele av kalkitisk alabaster, Arabiska halvön, 1:a årh. f.v.t.-1:a årh. e.v.t., 32,1 x 23,3 x 3,5 cm. © The Walters Art Museum

13. Stele av kalksten, kalkitisk alabaster och gips, Jemen (Marib), 3:e-1:a årh. f.v.t., 102 x 24 x 18 cm.

© The Marib Museum. Foto: J. Kramer/Deutsches Archäologisches Institut (DAI)

REMÅL FRÅN JEMEN SOM ÄR I FARA

Statyetter: Statyetter och figuriner som representerar människor eller djur i metall eller sten.

14

14. Skulptur av sandsten, sydvästra Arabien, 2000-1000-tal f.v.t., 27 x 13,9 x 10,9 cm.
© The Metropolitan Museum of Art

15

15. Statyett av brons, Jemen (Sirwah), 1:a årh. f.v.t.-3:e årh. e.v.t., 10,4 x 2,7 cm; 8,9 x 3,3 cm.
© I. Wagner/Deutsches Archäologisches Institut (DAI)

16

16. Statyett av koppalegering, Jemen (Marib), 1:a årh. f.v.t.-2:a årh.e.v.t., 21 x 28 x 9,7 cm.
© Trustees of the British Museum

17

17. Staty av gul sten, Jemen, 200-tal f.v.t.-200-tal e.v.t., 20 x 8,3 cm.
© Trustees of the British Museum

Statyer och byster: Människo- eller djurstatyer eller byster av metall eller sten.

18

18. Gravskulptur av alabaster, Jemen, 1:a årh. e.v.t., 45,5 x 13,3 x 10,3 cm.
© RMN - Grand Palais (Musée du Louvre)/Hervé Lewandowski

19

19. Bronsrelief, Jemen, 1:a årh. f.v.t., 67 x 70 x 9,5 cm.
© The National Museum, Sanaa. Foto: Musée du Louvre, dist. Grand Palais/Thierry Ollivier

20

20. Bronsbyst, Jemen (Jabal al-'Awd), 200-100-tal f.v.t., 23 x 14 cm.
© General Organization of Antiquities and Museums (GOAM); CASIS Project, University of Pisa

21

21. Bronsstaty, Jemen (Al Baida), 500-400-tal f.v.t., 140 cm.
© The National Museum, Sanaa. Foto: Musée du Louvre, dist. Grand Palais/Anne Chauvet

Arkitektoniska element

Huggen sten, altare, arkitektoniska dekorativa element och reliefer. Forntida inskriptioner på stelar eller arkitektoniska byggnadsfragment.

22

22. Alabasterfragment av relief, Sydarabien, 1:a -2:a årh. e.v.t., 19,7 x 32 x 4,6 cm.
© RMN - Grand Palais (Musée du Louvre)/Franck Raux

23

23. Kalkstensfris, Jemen (Wadi Bayhan), tidigt 1:a årh. e.v.t., 34 x 39,5 x 27,5 cm.
© Freer and Sackler, The Smithsonian Institution

24

24. Hörnsten av kalcitisk alabaster, Jemen (Wadi Bayhan), tidigt 1:a årh. e.v.t., 12,7 x 11,9 x 7,9 cm. © Freer and Sackler, The Smithsonian Institution

25

25. Stele av kalksten med inskriptioner, Jemen (Marib), ca 549 e.v.t., 250 x 66 x 40 cm.
© The Marib Museum. Foto: Philippe Maillard/akg-images

26

26. Libationsbord av kalksten, Jemen (Marib), 10 x 123,5 x 69 cm. © General Organization of Antiquities and Museums (GOAM); CASIS Project, University of Pisa

27

27. Alabasterplatta, Jemen (Marib-regionen?), ca 700 f.v.t., 96,5 x 59 x 15 cm.
© RMN - Grand Palais (Musée du Louvre)/Hervé Lewandowski

Kärl och behållare

Kärl och behållare av metall, trä, sten och lera, kan vara dekorerade och kan bära antik eller arabisk skrift.

28

28. Kärl av kalcitisk alabaster, sydvästra Arabien, ca 500-tal f.v.t., 5,25 cm, basens diameter 7,1 cm. © The Metropolitan Museum of Art

29

29. Kärl av lergods, Jemen, sent 700-sent 500-tal f.v.t. 9,4 x 12,2 cm; 7,5 x 12,8 cm.
© Freer and Sackler, The Smithsonian Institution

30

30. Kruka av lergods, Jemen (Wadi Bayhan), 900-600-tal f.v.t., 8 x 7,8 x 7,2 cm.
© Freer and Sackler, The Smithsonian Institution

31

31. "Magisk kopp» av kopparlegering, Jemen?, 1200-tal e.v.t., 54 x Ø 18,7 cm.
© RMN - Grand Palais (Musée du Louvre)/Franck Raux

Mynt och sigill

Mynt från förislamisk och islamisk tid. Stämplar och signetringar, tillverkade av metall eller sten.

32

32. Guldmynt, Jemen (norr om Aden), ca 450-500 e.v.t., Ø 0,17 cm.
© Trustees of the British Museum

33

33. Silvermynt, Jemen. © Trustees of the British Museum

34

34. Silvermynt, Jemen, 1254 e.v.t.
© Trustees of the British Museum

35

35. Ovalt guldsgill, Jemen, Ma'rib?, 1:a årh. f.v.t., 2,8 x 1,8 cm.
© RMN - Grand Palais (Musée du Louvre)/Franck Raux

36

36. Stämpelsigill av rödbrun agat samt modernt avtryck, sydvästra Arabien, ca 600-500-tal f.v.t., 2,2 x 1,4 x 1,25 cm.
© The Metropolitan Museum of Art

REMÅL FRÅN JEMEN SOM ÄR I FARA

Accessoarer och verktyg

Rökelsebrännare, astrolabier och lampor: Tillverkade av metall, sten eller lera, av skilda former.

37. Rökelsebrännare av kalksten, Sydarabien, sent 200-tal e.v.t., 25,5 x 18 x 16 cm.
© RMN - Grand Palais (Musée du Louvre)/Franck Raux

38. Rökelsebrännare eller lampa av kopparlegering, Jemen, 1:a-2:a årh. e.v.t.
© Trustees of the British Museum

39. Astrolabium av brons, Jemen, 1291 e.v.t., 19,4 x Ø 15,6 cm.
© The Metropolitan Museum of Art

40. Rökelsebrännare av brons, sydvästra Arabien, ca 500-tal f.v.t., 27,7 x 23,7 x 23,2 cm.
© The Metropolitan Museum of Art

41. Lampa av kopparlegering, Jemen (Hadramawt), 100-200-tal e.v.t., 20 x 18,7 x 8,7 cm.
© Trustees of the British Museum

Ornament: Metallhänder, Torah-hållare (finialer) i olika former och material.

42

42. Torah-hållare av mässing, Jemen, 1800-1900-tal, 25,7 cm.
© Carolina Center for Jewish Studies at the University of North Carolina at Chapel Hill

43

43. Votivhand av brons, Sydarabien, 1:a-7:e årh. e.v.t., 10,4 x 7 x 0,5 cm.
© Musée du Louvre, dist. Grand Palais/Raphaël Chipault

Vapen: Fortida metallsvärd och metalldolkar (jambiyas) med elfenbenshandtag.

44

44. Bronsdolk, Jemen (Sirwah), 2:a halvan av 1:a årt. f.v.t., 34,7 x 3,7 cm.
© I. Wagner/Deutsches Archäologisches Institut (DAI)

Smycken

Örhängen, hängen, ringar, armband, halsband och fotringar gjorda av guld eller silver; kan vara pärldekorerade.

45

45. Guldhänge, Jemen (Marib?), 1,42 x 1,31 cm.
© Trustees of the British Museum

46

46. Guldremsa, Jemen (Marib?), 1,21 x 4,04 cm.
© Trustees of the British Museum

ICOM OCH SKYDDET AV KULTURARVET

International Council of Museums (ICOM), som inrättades 1946 för att representera museer och museipersonal världen över, verkar för att främja och skydda natur- och kulturarvet, nutida och framtida, materiella och immateriella. Med ett unikt nätverk av över 40 000 medlemmar i 138 länder och territorier är ICOM verksamt inom ett brett spektrum av musei- och kulturarvsrelaterade fält.

ICOM upprätthåller formella förbindelser med FN:s utbildnings-, vetenskapliga och kulturella organisation (UNESCO) och har en rådgivande status åt FN:s ekonomiska och sociala råd (ECOSOC) som expert i kampen mot olaglig handel med kulturföremål. ICOM arbetar också i samarbete med organisationer som INTERPOL och Världstullorganisationen (WCO) för att utföra några av sina internationella offentliga samhällsuppdrag.

Skyddet av kulturarv i händelse av naturkatastrof eller väpnad konflikt är också kärnan i ICOM:s arbete, med hjälp av dess Katastrofhanteringsutskott (DRMC) och genom sitt starka engagemang i den internationella organisationen Blue Shield. ICOM har möjlighet att mobilisera nätverk av kulturarvsexperter från hela världen tack vare sina många program.

År 2013 skapade ICOM det första *Internationella observatoriet för olaglig handel med kulturföremål* (*International Observatory on Illicit Traffic in Cultural Goods*) för att stärka sin insats för att bekämpa olaglig handel.

De Röda listorna har utformats som praktiska verktyg för att bekämpa olaglig handel med kulturföremål. ICOM är tacksamt för det orubbliga engagemanget från experterna och institutionerna som generöst bidrar till de Röda listornas framgång.

De Röda listorna finns på följande adress: <http://redlist.icom.museum>

Med generöst stöd från:

*U.S. Department of State
Bureau of Educational and Cultural Affairs
Washington, D.C.*

**VÄRLDSKULTUR
MUSEERNA** ETNOGRAFISKA
ÖSTASIATISKA
MEDELHAVET
VÄRLDSKULTUR

ICOM international
council
of museums

22, rue de Palestro - 75002 Paris - Frankrike
Tel.: +33 (0)1 47 34 05 00 - Fax: +33 (0)1 43 06 78 62
E-post: illicit-traffic@icom.museum - Webbplats: <http://icom.museum>